

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

StV@eduskunta.fi

Viite: HE 131/2025 vp

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Posti Group Oyj kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholilakia siten, että mahdollistettaisiin alkoholiyhtiö Alko Oy:lle sekä toimijoille, joilla on alkoholijuomien vähittäismyyntilupa, alkoholijuomien verkkokauppa sekä muut jakeluun ja noutoon perustuvat vähittäismyyntikonseptit, kuten alkoholijuomien toimitus asiakkaalle. Lakiin lisättäisiin myös alkoholijuomien rajat ylittävää etämyyntiä koskevat säännökset.

Posti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Posti näkee, että hallituksen esitys edistää alkoholipolitiikan uudistamista vastuullisesti eurooppalaiseen suuntaan. Uskomme, että suomalaisilla toimijoilla on halu ja kyky toteuttaa alkoholijuomien kotiinkuljetus vastuullisesti sekä kansanterveyden että elinkeinopolitiikan näkökulmasta. Pidämme kannatettavana, että hallitusohjelman mukaisesti selkeytetään vallitseva epäselvä laintulkinta yksiselitteiseksi siten, että suomalaisilla on oikeus ostaa etämyyntimenettelyn kautta alkoholia toisissa EU-maissa toimivilta yrityksiltä. Pidämme tärkeänä myös sitä, että viranomaisilla on riittävät resurssit uusien lakimuutosten toteuttamiseksi sujuvasti ja yritysten hallinnollista taakkaa minimoiden.

Tällä hetkellä kotimainen verkkokauppa (kasvu 7 % vuodessa) on jäämässä kilpailukyvyssä jälkeen nopeasti kasvavaa ulkomaista verkkokauppaa (kasvu 33 % vuodessa).⁽¹⁾ Postin näkemyksen mukaan alkoholin verkkokaupan mahdollistaminen lainsäädännöllä edistää kotimaisen kaupan ajanmukaisuutta ja kilpailukykyä. Nykyistä laajempi verkkoostaminen mahdollistaa myös sen, että kuluttajien saatavilla on laajempi tuotevalikoima.

Pykäläkohtaiset huomiot:

17 § Alkoholijuomien vähittäismyyntilupa ja sen myöntämisen edellytykset

Hallituksen esityksen mukaan vähittäismyyntiluvassa voidaan määritellä rakentamislain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa rakennuskohteessa sijaitsevia noutopisteitä, joista alkoholijuomia saa luovuttaa toimitukseen. Pidämme tärkeänä, että lakiin täsmennettäisiin, että toimitusluvanhaltijan (esimerkiksi Postin) noutopisteistä alkoholijuomia saa luovuttaa paitsi toimitukseen myös suoraan kuluttajille nykyisten vähittäismyyntikäytäntöjen

mukaisesti. Muutettujen säännösten tulkinnan ei tule johtaa päällekkäisiin lupamenetelyihin ja esimerkiksi siihen, että noutopisteeltä voitaisiin samanaikaisesti edellyttää sekä toimituslupaa että vähittäismyyntilupaa.

17 a § Alkoholijuomien toimituslupa ja sen myöntämisen edellytykset

Posti pitää tärkeänä, että omavalvontasuunnitelman vaatimukset ovat selkeät ja alueellisesti yhtenevät. Toimituspassin käytännön toteutukseen tarvitaan ohjeistusta ja koulutusta, jotta kuljetusyritykset ja alkoholijuoman toimittajat voivat toimia lain mukaisesti.

17 b § Alkoholijuoman rajat ylittävä etämyynti

Hallituksen esityksen mukaan rajat ylittävän etämyynnin kautta ostettuja alkoholijuomia saa luovuttaa alkoholijuoman ostajalle tai muulle vastaanottajalle vain alkoholijuoman toimittaja. Posti pitää tärkeänä, että alkoholijuomien toimitusta koskeva sääntely mahdollistaa joustavat ja toimivat käytännöt, ja mahdollistaa alkoholijuomien turvallisen luovuttamisen kuluttajille sekä kotiin kuljetettuna että suoraan postitoimipisteestä (ns. pakettien noutopisteestä) kuten nykyisinkin. Henkilöllisyyden tarkistaminen lähetysten luovuttamisen yhteydessä on jo nykykäytännössä normaali toimintatapa, ja alkoholin luovutukseen liittyvät erityispiirteet – kuten ikärajat, päihtymystilan arviointi ja luovutusepäilyt – pystytään turvaamaan nykyisiä toimintamalleja tarkentamalla.

Posti korostaa, että tilanteissa, joissa alkoholijuomaa ei voida luovuttaa asiakkaalle säädettynä aikana, tulee toimittajalla olla mahdollisuus toimittaa tilaus myöhemmin vastaanottajan noudettavaksi myös postitoimipisteen eli pakettien noutopisteen kautta. Tämä on erityisen tärkeää pitkien kuljetusreittien alueilla, joissa palautus myyntipaikkaan tai kuljetusyrityksen varastolle aiheuttaisi merkittävää logistista kuormitusta ja kustannuksia.

Posti pitää tärkeänä, että noutopisteissä, kuten kauppojen yhteydessä toimivissa Postin palvelupisteissä, säilyy nykyinen käytäntö, jossa asiakas voi noutaa tilauksensa itse. Näiden pisteiden henkilökunta ei ole kuljetusyrityksen palveluksessa, eikä heiltä ole tarkoituksenmukaista tai mahdollista edellyttää toimituspassia. Tällöin alkoholijuomien luovutuksessa tulisi soveltaa samanlaista henkilöllisyyden tarkistamista kuin vähittäismyyntissä.

26 § Vähittäismyyntipaikka ja vähittäismyyntiluvan myöntäminen

Posti toistaa huomionsa lausunnon 17 §:n kohdalla: pidämme tärkeänä, että lakiin täsmennettäisiin, että noutopisteistä alkoholijuomia saa luovuttaa paitsi toimitukseen myös suoraan kuluttajille nykyisten vähittäismyyntikäytäntöjen mukaisesti.

35 a § Alkoholijuomien toimitus

Posti toistaa huomionsa lausunnon 17 §:n kohdalla: korostamme, että tilanteissa, joissa alkoholijuomaa ei voida luovuttaa asiakkaalle säädettynä aikana, tulee toimittajalla olla mahdollisuus toimittaa tilaus myöhemmin myös noutopisteen kautta. Tämä on erityisen

tärkeää pitkien kuljetusreittien alueilla, joissa palautus myyntipaikkaan tai kuljetusyrityksen varastolle aiheuttaisi merkittävää logistista kuormitusta ja kustannuksia.

Posti pitää tärkeänä, että lakiin täsmennetään, että noutopisteistä alkoholijuomia saa luovuttaa paitsi toimitukseen myös suoraan kuluttajille nykyisten vähittäismyyntikäytäntöjen mukaisesti.

37 § Vähittäismyynti-, toimitus- ja anniskelukiellot sekä luovutuskiellot muussa elinkeinotoiminnassa

Hallituksen esityksen mukaan alkoholijuomaa ei saa toimittaa mm. terveydenhuollon palveluyksiköihin, päihdehuollon yksiköihin, varhaiskasvatuksen järjestämispaikkaan, esi-tai perusopetuksen järjestämispaikkaan tai yleisille leikkikentille.

Kiinnitämme valiokunnan huomiota siihen, että kuljetuksen toimittajan voi olla haastavaa arvioida yksittäisten kohteiden osoitteiden perusteella onko toimituspaikka sellainen, johon toimitusta ei ole sallittua tehdä. Toimituskieltojen kohteiden tulee olla yksiselitteisen selkeitä sekä toimitusluvan haltijan että yksittäisten kuljetusten toimittajien oikeusturvan kannalta. Selkeintä olisi, että myyjä vastaisi siitä, että toimitusta ei voi tilata kiellettyyn paikkaan. Vaihtoehtoisesti paikat, joita koskee toimituskielto, tulisi saada digitaalisesti saataville viranomaisten ylläpitämänä listana.

42 a § Toimitusaika

Posti toistaa säännösehdotuksen 3 momentin osalta huomionsa 17 §:n kohdalla: korostamme, että tilanteissa, joissa alkoholijuomaa ei voida luovuttaa asiakkaalle säädettynä aikana, tulee toimittajalla olla mahdollisuus toimittaa tilaus myöhemmin myös noutopisteen kautta. Tämä on erityisen tärkeää pitkien kuljetusreittien alueilla, joissa palautus myyntipaikkaan tai kuljetusyrityksen varastolle aiheuttaisi merkittävää logistista kuormitusta ja kustannuksia.

58 § Alkoholilain tuntemista osoittavan todistuksen myöntäminen

Kuljetus- ja logistiikka-alalla tarvitaan joustavaa ja asiantuntevaa koulutustarjontaa, jotta viranomaisvaatimukset kuten toimituspassin edellyttämä koulutus voidaan toteuttaa tehokkaasti ja turvallisesti. Alalla toimii useita rekisteröityjä koulutusorganisaatioita, joilla on syvälinen käytännön tuntemus alan erityispiirteistä, mutta jotka eivät kuulu ehdotetun sääntelyn mukaisiin koulutuksen järjestäjäkategorioihin.

Hallituksen esityksen mukaan toimituspassin voi myöntää ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä, vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu oppilaitos, ammattikorkeakoululaissa tarkoitettu ammattikorkeakoulu tai yliopistolaissa tarkoitettu yliopisto. Tämä rajaus ei ota huomioon niitä rekisteröityjä koulutusorganisaatioita, jotka toimivat tiiviissä yhteistyössä virallisten koulutuksen järjestäjien kanssa tai toteuttavat viranomaisten hyväksymiä koulutusohjelmia, mutta joilla ei ole omaa järjestämislupaa.

Ehdotamme kohdan täsmentämistä siten, että toimituspassin voi myöntää myös muu koulutuspalveluita tarjoava rekisteröity toimija, joka toimii yhteistyössä virallisen koulutuksen järjestäjän kanssa tai toteuttaa koulutusta viranomaisen hyväksymän koulutusohjelman mukaisesti.

62 § Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaiselle ehdotetaan oikeutta saada alkoholijuoman toimituksen suorittaneen toimittajan nimi ja yhteystiedot. Tämän edellyttämästä henkilötietojen käsittelystä, erityisesti toimitusluvan haltijalta vaadittuun tietojen säilytysajan pituuteen olisi tarpeen saada yksiselitteinen määritelmä.

Kunnioittavasti,

Posti Group Oyj

Anna Storm
vastuullisuus- ja yhteiskuntasuhdejohtaja

Viitteet: 1) Postin kautta kulkevat pakettivolyymit kulkusuunnittain vuosina 2019-2023